

Bjergbregne *Oreopleris limbosperma* – en ny færøske bregne

Jens-Kjeld Jensen

Vi har en hjemmeside (<http://www.jenskjeld.info/>), hvor der i 2011 kun manglede fotografier af Fjeld-Fjerbregne *Athyrium distentifolium*, til, at vi havde fotografier af alle de 15 hidtil kendte færøske bregnearter (Jóhansen 2000). Fjeld-Fjerbregne var kun fundet en gang før ca. midt på østsiden af øen Borðoy i 1961 (Hansen 1966), så opgaven så ikke nem ud. At vi så også skulle finde Bjergbregne *Oreopleris limbosperma*, som er en ny færøsk art, var uventet, da det er sjældent, at nye plante bliver registeret - sidste gang var i 2007, hvor vi fandt Hjortetunge (Jensen et al. 2008).

Vi var 5 personer på den første bregnetur i 2012, hvor den vigtigste person var vores lokale guide Poul Johannes Simonsen fra bygden Hvannasund, som ligger på nabooen Viðoy. Uden guide ville vi spille megen tid på at finde de gangbare steder fra fjeldhylde til fjeldhylde og at gå på fjeldhylder, som ender blindt (figur 1).

Poul Johannes fik at vide, at vi søgte fugtige områder med skygge og store sten, og det første fund af Fjeld-Fjerbregne blev en leg, da vi efter ca. 2½ times vandring op til omkring 700 meters højde blev vist til en fjeldhylde, hvor der var flere hundrede bregner. De fleste var dog små - 10 til 15 cm. høje, men enkelte kom op på ca. 70 cm. De fleste lignede Fjeld-Fjerbregner, men nogle få af dem var meget afvigende, så vi formodede, de kunne være en ny

Figur 1. Bygden Norðdepil ses midt på fotografiet foran de op til 700 m høje fjelde, hvor vi fandt bregnerne, fotografert 7. maj 2012

Figur 2. Fjeld-Fjerbregne, Bjergbregne og Kambregne på Borðoy

art for Færøerne (figur 2).

Der var ikke andet at gøre end at kontakte Benjamin Øllgaard, Aarhus Universitet, som straks sendte det svar, at planterne på fotografierne lignede Fjeld-Fjerbregne og Bjergbregne; men for at være helt sikker ville Benjamin Øllgaard også gerne se fotografier af fertile blade af begge arter. Tre uger senere gik turen så op igen i 700 meters højde, men dog ikke med de samme personer. Denne dag blev det desværre blæst og regn, men vi fandt et fertilt blad af Fjeld-Fjerbregne, så fertile blade er åbenbart ikke så almindelige i området.

I 2013 gik jeg i alt 3 ture med forskellige plante interesserede,

dog var den lokale guide Poul Johannes Simonsen med hver gang. Vi dækkede et noget større område på Borðoy og Viðoy (figur 3)., og resultatet blev, at Fjeld-Fjerbregne blev fundet fåtallig og meget spredt - hvis jeg skal komme med et bud, så vi op imod 500 Fjeld-Fjerbregner, hvoraf langt de fleste groede på den første fjeldhylde, som vi besøgte. Bjergbregne blev fundet med spore (figur 4), men vi fandt kun arten i 2 mindre områder i godt 600 meters højde og i et lille antal. Bjergbregnen fandtes altid sammenvokset med Fjeld-Fjerbregner på nær én gang, hvor en 25 cm høj Bjergbregne stod alene (figur 5). For begge

arters vedkommende var de fertile blade sjældne og de fleste planter små, under 15 cm. Kambregne, som er fåtallig, sås på fjeldhylder i 500 – 600 meters højde og lidt længere nede i 400 til 500 meters højde så vi Krumfinnet Skjoldbregne og Tredelt Egebregne.

De færøske bregner tæller nu 16 arter, som er:

Almindelig Månerude *Botrychium lunaria*
 Hindebregne *Hymenophyllum wilsonii*
 Almindelig Engelsød *Polyodiaceae vulgaris*
 Bjergbregne *Oreopteris limbosperma*
 Dunbregne *Phegopteris connectilis*
 Hjortetunge *Asplenium scolopendrium*
 Rundfinnet Radeløv *Asplenium trichomanes*
 Sort Radeløv *Asplenium adiantum-nigrum*
 Almindelig Fjerbregne *Athyrium filix-femina*
 Fjeld-Fjerbregne *Athyrium distentifolium*
 Skor Bægerbregne *Cystopteris fragilis*
 Tredelt Egebregne *Gymnocarpium dryopteris*
 Krumfinnet Skjoldbregne *Polystichum lonchitis*
 Almindelig Mangeløv *Dryopteris filix-mas*
 Bredbladet Mangeløv *Dryopteris dilatata*
 Kambregne *Blechnum spicant*

Figur 3. Poul Johannes Simonsen ved Fjeld-Fjerbregner på Viðoy.

Forfatterens adresse

Í Geilini 37, FO-270 Nólsoy
 Faroe Islands, Email: nolsoy@gmail.com

Litteratur

Hansen, Kjeld 1966. Vascular Plants in

the Faeroes. Horizontal and Vertical Distribution. Dansk Botanisk Arkiv. Bind 24, 3. København.

Jensen, Jens-Kjeld, Jespersen, Dánial, Patursson, Annleyp 2008. Hjortetunge – en ny færøsk bregne. Urt,

Dansk Botanisk Forening. 1. Jóhansen, Jóhannes 2000. Føroysk Flora. Fosaa, A.M. & Rasmussen, S. (eds). Tórshavn, Føroya Skúlabólkagrunnur.

Figur 4. Fertilt Bjergbregne blad

Figur 5. Bjergbregne på Borðoy